

بررسی طرح تشکیل وزارت ورزش، رفاه و جوانان

دفاتر: مطالعات فرهنگی
مطالعات برنامه و بودجه
مطالعات حقوقی
مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۹۴۰۴
دی ماه ۱۳۸۷

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	طرح موضوع
۳.....	دلایل پیشنهاد طرح
۴.....	سؤالات فراروی طرح
۵.....	سابقه طرح موضوع
۵.....	دیدگاهها
۶.....	درباره سازمان تربیت بدنی
۱۲.....	درباره سازمان ملی جوانان
۱۶.....	درباره وزارت رفاه و تأمین اجتماعی
۱۹.....	مقایسه نهادهای متولی ورزش در چند کشور
۲۳.....	تحلیل و نتیجه‌گیری
۲۶.....	پیشنهادهای
۲۸.....	منابع و مأخذ

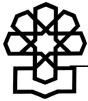
بررسی طرح تشکیل وزارت ورزش، رفاه و جوانان

چکیده

با توجه به اهمیت موضوع طرح تشکیل وزارت ورزش، رفاه و جوانان و به منظور بررسی همه‌جانبه موضوع، در این گزارش پس از بیان موضوع و دلایل طرح که بیشتر آن ناظر به سامان‌دهی دستگاه‌های مربوط می‌شود، برخی از سؤالات فراروی طرح بیان شده و سابقه موضوع نیز ذکر شده است و سپس دیدگاه‌های مختلف صاحب‌نظران حقوقی، تشکیلاتی، مدیریتی و ورزشی برحسب نظرات مثبت و منفی و به تفکیک هر یک از سه دستگاه اجرایی یاد شده مطرح گردیده، و در پی آن مقایسه‌ای میان تشکیلات مرتبط با ورزش در چند کشور انجام شده است. در ضمن با بررسی قوانین مرتبط و توجه به مفاد آن و در نهایت با تحلیل و نتیجه‌گیری، پیشنهادهای لازم ارائه شده است تا ان شاءالله مورد نظر قرار گیرد.

مقدمه

با توجه به اهمیت ابعاد مختلف ورزش در سطوح داخلی و بین‌المللی و اثربخشی آن در فعالیتهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی، در دنیای امروز ورزش بسیار اهمیت یافته است و برای جامعه‌ای متعادل به عنوان یک ضرورت و نه به عنوان یک

تفریح و سرگرمی مورد توجه قرار گرفته است. بنابراین ورزش مورد توجه خاص دولت‌ها قرار می‌گیرد و سعی می‌شود تا با ایجاد زمینه‌های پیشرفت آن، علاوه بر حفظ سلامت جسم و بهداشت، رفاه و نیز بهره‌گیری در جهت پویایی بیشتر جوامع، به عنوان یکی از نشانه‌های توسعه یافتگی کشورها در میادین بین‌المللی به نمایش گذاشته شود و از این طریق بر اعتبار دولت‌ها افزوده شود. لذا کاملاً منطقی است تا مسئولان و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی به موضوع حساس باشند و درصدد برآیند تا با رفع کاستی‌ها و مشکلات و ایجاد بستر مناسب، اهداف اصلی ورزش در داخل و خارج از کشور تحقق یابد. از این رو طرح انحلال سازمان تربیت بدنی تهیه شد و برای بررسی‌های کارشناسی به مرکز پژوهش‌های مجلس ارجاع گردید. ولی متعاقباً این طرح مورد تجدید نظر نمایندگان محترم قرار گرفت و با توجه به انتظارات موجود از سازمان ملی جوانان و نیز وزارت رفاه و تأمین اجتماعی عنوان آن تغییر کرد و طرح ایجاد «وزارت ورزش، رفاه و جوانان» پیشنهاد شد. لذا گزارش حاضر با بهره‌گیری از صاحب‌نظران ورزشی، حقوقی، تشکیلاتی، مدیریت دولتی و نیز تجارب مسئولان قبلی و فعلی اجرایی در حوزه‌های مربوطه تهیه شده است تا ان شاءالله در اتخاذ تصمیم نهایی مؤثر باشد.

طرح موضوع

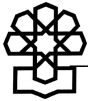
پس از بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن، به دلیل عدم حفظ جایگاه ورزشی کشور و نیز تنزل آن نسبت به دوره‌های قبل، حساسیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در فراکسیون ورزش بیشتر شد تا با چاره‌جویی بنیادی، اهداف اصلی ورزش کشور را

تحقق بخشند. هرچند دلایل طرح موضوع صرفاً به دلیل عدم نتیجه‌گیری مناسب در المپیک نبوده است، لکن با در نظر داشتن اهمیت آن، نکته‌ای مهم و اثرگذار در شروع تفکر و حرکت جدید برای داشتن وزارت ورزش و تشکیلات مناسب بوده است. لذا با این باور که با ادغام سه دستگاه و صرفه‌جویی ناشی از آن دولت کوچک‌تر می‌شود و از طرفی ورزش سامان یافته و سازمان ملی جوانان نیز کارایی بیشتری خواهد یافت و نیز می‌توان بخشی از وظایف وزارت رفاه و تأمین اجتماعی را به دستگاه‌های دولتی دیگر واگذار کرد و آن را در ترکیب وزارت جدید در نظر گرفت، طرح ایجاد وزارت «ورزش، رفاه و جوانان» پیشنهاد شد.

دلایل پیشنهاد طرح

- همان‌طوری که ذکر شد، هرچند طرح مذکور پس از المپیک ۲۰۰۸ پکن و عدم موفقیت در آن تهیه شده است، ولی دلایل آن فراتر بوده و شامل موارد زیر است:
۱. سامان‌دهی وضعیت ورزشی کشور از طریق ایجاد وزارتخانه و با در نظر داشتن عدم پاسخ‌گویی تشکیلات فعلی.
 ۲. الزام به پاسخ‌گویی مسئولان ورزش و سازمان ملی جوانان به مجلس شورای اسلامی.
 ۳. ایجاد زمینه نظارت قانونی نمایندگان مجلس شورای اسلامی بر روند فعالیت‌ها و ضمانت اجرای تصمیمات.
 ۴. عدم نیاز به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی با توجه به محدودیت وظایف و امکان واگذاری برخی از وظایف به سایر دستگاه‌ها.

۵. عدم کارایی لازم سازمان ملی جوانان با توجه به نبودن سازوکارهای مناسب در جهت افزایش قدرت اجرایی تصمیمات.
۶. مسئولیت‌پذیری بیشتر دستگاه‌های اجرایی مورد نظر.
۷. کوچک‌تر شدن تشکیلات دولت به حکم قانون برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه.
۸. صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های دولت به علت ادغام سه دستگاه اجرایی.

سؤالات فراروی طرح

۱. آیا آسیب‌شناسی دقیقی از مشکلات ورزش به عمل آمده و آیا پاسخ این آسیب‌شناسی تشکیل وزارتخانه است؟
 ۲. چرا این دو سازمان و یک وزارتخانه که کمترین شباهت را در وظایف دارند (به جز اوقات فراغت جوانان) برای ادغام شدن انتخاب شده‌اند؟
 ۳. آیا در صورت تصویب، وظایف وزارتخانه جدید قرار است تلفیقی از مجموعه وظایف موجود باشد یا کلاً تشکیلات جدید با وظایف جدیدی تعریف شود؟
 ۴. آیا ماهیت این نهادها به گونه‌ای هست که بتواند در شکل یک وزارتخانه به فعالیت خود ادامه دهد؟
- با توجه به سؤالات مذکور، به نظر می‌رسد اگر پاسخ دقیقی به آنها داده شود، پذیرفتن یا رد کردن این طرح به درستی روشن خواهد شد.

علاوه بر طرح فعلی «ایجاد وزارت ورزش، رفاه و جوانان» که در سال ۱۳۸۷ توسط فراکسیون ورزش مجلس شورای اسلامی تهیه شده است، در سال ۱۳۸۰ نیز طرحی با عنوان «ایجاد وزارت امور جوانان و ورزش» از سوی نمایندگان وقت تهیه و در جریان بررسی قرار گرفت. این طرح در کمیسیون فرهنگی (کمیسیون فرعی) مجلس شورای اسلامی به «تشکیل وزارت ورزش و تربیت بدنی» تغییر کرد و با حذف امور جوانان از آن به تصویب رسید. ولی در بررسی‌های بعدی در کمیسیون امور اجتماعی (کمیسیون اصلی) رأی نیامد و با اکثریت آرا رد شد.

ضمناً در جریان اجرای برنامه دوم توسعه نیز ایجاد وزارت جوانان و ورزش در دولت مطرح شد که پس از بررسی‌های مختلف مسکوت ماند و در جریان تصویب قانونی قرار نگرفت.

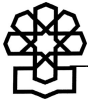
دیدگاه‌ها

در بررسی‌های صورت گرفته برای ایجاد وزارت ورزش، رفاه و جوانان، نظریات مختلفی ارائه شده است که برخی مثبت و برخی منفی است. لذا در این گزارش نظرات مختلف برحسب دستگاه‌های مورد نظر طبقه‌بندی و به شرح زیر ارائه می‌شود تا هر یک از دستگاه‌ها به صورت خاص مورد توجه و بررسی قرار گیرند:

الف) دیدگاه‌های مثبت

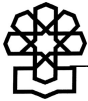
برخی از نظرات در زمینه ایجاد وزارت ورزش بدون در نظر گرفتن ادغام با وزارت رفاه و جوانان به شرح زیر ارزیابی شده است:

۱. وجود سازمان‌ها و نهادها و ارگان‌های غیرتخصصی ورزش در کشور مانند ادارات کل تربیت بدنی، برخی از وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها، ارتش، سپاه، بسیج که هر یک دارای تشکیلات وسیع و مستقلی هستند، ضرورت ایجاد وزارت ورزش و تربیت بدنی را به منظور هماهنگی و سیاست‌گذاری واحد اجتناب‌ناپذیر می‌کند.
۲. تشکیل وزارت ورزش و تربیت بدنی، باعث نظم مالی بیشتر و هدایت مناسب منابع و امکانات سایر نهادها و مؤسسات ورزشی شده و نیز صرفه‌جویی مالی و افزایش بهره‌وری از امکانات موجود را فراهم می‌کند.
۳. عدم پاسخگویی قانونی سازمان تربیت بدنی و نیز ارگان‌های دارای تشکیلات ورزشی به مجلس شورای اسلامی، ضرورت ایجاد وزارت ورزش را بیشتر می‌کند.
۴. با تشکیل وزارتخانه، مدیریت جامع و مسئولیت‌پذیری بیشتر در بدنه تشکیلات ورزش کشور اعمال خواهد شد و ضمانت اجرایی بیشتری نیز خواهد داشت.
۵. تشکیل وزارت ورزش سبب تفکیک واقعی وظایف ورزشی نهادهای غیردولتی شده و از مداخله دولت در مورد آنها کاسته می‌شود و این نهادها قادر خواهند بود بهتر به وظایف و فعالیت‌های خود با کمک و تحت نظارت وزارتخانه ورزش ادامه دهند. در ضمن نقش فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک پررنگ‌تر خواهد شد.

۶. داشتن وزارت ورزش و تربیت بدنی باعث اجرای مناسب‌تر برنامه‌های پنج‌ساله دولت با پاسخ‌گو شدن وزیر خواهد شد و حاکمیت قانون بیشتر شده و تصمیمات قانونی دچار سلايق مدیریتی نخواهد شد.
۷. با در نظر داشتن تشکيلات فعلی سازمان تربیت بدنی که مشابه سایر وزارتخانه‌ها است و نیز ردیف‌های مصوب بودجه‌های جاری و عمرانی در قانون بودجه، با ایجاد وزارت ورزش مشکلی در جهت افزایش تشکيلات دولتی ایجاد نخواهد شد.
۸. با در نظر داشتن قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی که مرتبط با قبل از انقلاب است و ضروری است تا با پیشرفت‌های کشور و سیاست‌های نظام هماهنگ شود، وزارت ورزش این امکان را ایجاد خواهد کرد.
۹. با ایجاد وزارت ورزش به دلیل نظارت مجلس شورای اسلامی، توجه به همه ابعاد ورزش صورت می‌یابد و عمومی‌تر خواهد شد.
۱۰. تشکیل وزارت ورزش باعث شد تا مسائل حوزه ورزش در دولت از اولویت بیشتری برخوردار شود و توسعه و گسترش بیشتری پیدا کند.
۱۱. با تشکیل وزارت ورزش، به دلیل نظارت مجلس شورای اسلامی و توجه بیشتر دولت، اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ورزش اجرایی خواهد شد.
۱۲. در حال حاضر ریاست سازمان تربیت بدنی از طرف ریاست محترم جمهور منصوب می‌شود. در حالی‌که با ایجاد وزارتخانه ورزش، وزیر با نظرسنجی و مشورت نمایندگان و سپس با رأی اعتماد انتخاب می‌شود. لذا از این طریق توانایی مدیریت ورزش افزایش خواهد یافت.

ب) دیدگاه‌های منفی

۱. برنامه پنجم توسعه در حال تدوین است. چون این برنامه احکامی خواهد داشت که اجرای آن نیازمند تشکيلات مناسب است، بهتر است هر نوع تغییرات در تشکيلات ورزش، جوانان و رفاه و تأمین اجتماعی پس از تصویب قانون مذکور صورت گیرد.
۲. با توجه به وزارتخانه‌های موجود و سازمان‌های تابعه آنها، اعم از مؤسسات دولتی یا شرکت‌های دولتی، مشخص است که بین وزارتخانه‌ها و سازمان‌های تابعه سنجیتی در نوع وظایف و تکالیف قانونی وجود دارد. در حالی‌که هیچ‌گونه همگنی و همسانی در وظایف و مأموریت‌های سه دستگاه اجرایی مورد نظر برای تشکیل یک وزارتخانه واحد وجود ندارد.
۳. با توجه به هرم قوانین موجود که در رأس آنها سند چشم‌انداز قرار دارد، نیاز به تغییر و تحول مشهود است، ولی هرگونه اصلاح در تشکيلات کلان دولت باید با توجه به برنامه‌ها و چشم‌انداز بیست‌ساله کشور صورت گیرد؛ لذا تغییرات موردی و از جمله تشکیل وزارتخانه یاد شده هماهنگ با تحول مورد نیاز در تشکيلات کلان دولت نیست و لازم است در آن قالب مورد بررسی قرار گیرد.
۴. ادغام سه دستگاه اجرایی و تشکیل یک وزارتخانه در حالی‌که هر یک از دستگاه‌های مذکور وظایف و فعالیت‌های خاصی دارند، باعث تضعیف ورزش خواهد شد و در حد یک زیرمجموعه محدود می‌شود. این اتفاق برای دو دستگاه دیگر یعنی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و سازمان ملی جوانان که وظایف مهمی را عهده‌دار هستند نیز به وجود خواهد آمد.
۵. مشکلات ورزشی با توجه به پیشرفت‌های جهانی آن باید به صورت بنیادین مورد

حل و فصل قرار گیرد و این مشکل با تشکیل یک وزارتخانه و صرفاً پاسخ‌گویی وزیر ورزش برطرف نخواهد شد؛ همان‌گونه که بسیاری از مشکلات در برخی از وزارتخانه‌های دیگر وجود دارد که پاسخ‌گویی وزیر آن، باعث رفع مشکلات نشده است.

۶. با در نظر داشتن لزوم اجرای ابلاغیه اصل ۴۴ قانون اساسی، لازم است در جهت خصوصی‌سازی ورزش نیز اقدام شده و تشکیلات دولت هم کوچک‌تر شود. در حالی‌که ایجاد وزارت ورزش، رفاه و جوانان، باعث دولتی شدن بیشتر ورزش خواهد شد و لذا با اصل مذکور مغایرت دارد.

۷. اکثر فعالیت‌های ورزشی از طریق فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی و نیز کمیته ملی المپیک و باشگاه‌ها صورت می‌گیرد که نهادهای غیردولتی و خصوصی هستند. ایجاد وزارت ورزش باعث وابستگی بیشتر این نهادها به دولت و در نهایت افزایش تشکیلات آن خواهد شد.

۸. براساس قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی، کلیه امور ورزش زیر نظر شورای سازمان به ریاست رئیس جمهور و تعدادی از وزرا و مسئولان کشور در جهت ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های تربیت بدنی و تفریحات سالم و نیز تعیین خط‌مشی فعالیت‌ها باید اداره شود، لذا براساس این قانون، در واقع ورزش با مسئولیت ریاست‌جمهور و چند وزیر و مسئول کشور، فراتر از یک وزارتخانه بوده و در صورت تشکیل وزارتخانه تنزل خواهد کرد که به صلاح کشور نیست.

۹. با در نظر داشتن امکان ایجاد شده برای برگزاری بازی‌های کشورهای اسلامی در کشور که پس از ۳۵ سال مقدور شده است و نیز پیش روی بودن بازی‌های آسیایی

۲۰۱۰ گوانگجو چین و اهمیت حفظ و ارتقای جایگاه ورزشی کشور در آن، طرح تشکیل وزارت ورزش، رفاه و جوانان با در نظر گرفتن تغییر و تحولاتی که ایجاد خواهد کرد و نیز محدودیت زمانی برای برگزاری بازی‌های مذکور و لزوم آماده‌سازی تیم‌های ورزشی به مصلحت نبوده و باعث وقفه در امور اجرایی و بروز مشکل می‌شود، لذا بهتر است طرح مذکور به تعویق افتد.

۱۰. برخی از معاونت‌های ریاست جمهوری برحسب نوع وظایف خاص و مرتبط با سایر دستگاه‌ها و ارگان‌ها، ضرورتاً باید از استقلال بیشتری برخوردار شوند تا با توجه به انتظارات مختلف از این معاونت‌ها، در صورت عدم اجابت با چالش مواجه نشوند. لذا سازمان تربیت بدنی از این قاعده مستثنا نبوده و ممکن است مسئول آن در قبال هر رویداد ورزشی با مشکل مواجه شود که این امر منطقی به نظر نمی‌رسد. بنابراین تجربه ایجاد وزارت برنامه و بودجه در اوایل انقلاب و تغییر مجدد آن به معاونت رئیس‌جمهور و سازمان برنامه و بودجه سابق مؤید ضرورت استقلال این نوع سازمان‌هاست که قابل تأمل است.

۱۱. ساختار ورزشی کشور که اکثر وظایف آن به فدراسیون‌ها، هیئت‌ها، باشگاه‌ها و کمیته ملی المپیک محول شده است، مطابق با ساختار و قوانین بین‌المللی است. لذا مشکلی از حیث ساختار ورزشی وجود ندارد. در حالی‌که در صورت ایجاد وزارت ورزش الزاماً ارتباط این ساختار به سوی دولتی شدن تمایل می‌یابد که مغایر با قوانین بین‌المللی بوده و مشکل ایجاد خواهد کرد.

۱۲. برخی بر این نظر هستند که هیچ‌گاه وزارت ورزش در کشور وجود نداشته است و این بدان معنی است که گذشتگان ضرورت آن را تأیید نکرده و هر وقت نیز مطرح

شده است، یا مسکوت مانده و یا به تصویب نرسیده است.

۱۳. طبق منشور المپیک (در زمینه ورزش قهرمانی) ورزش باید به دور از هرگونه مسائل سیاسی در کشورها صورت گیرد. در حالی که با تشکیل وزارت ورزش موضوع سیاسی تر می شود و احتمال بروز مشکلات بین المللی نیز بیشتر می شود.

۱۴. به علت تنوع فعالیت های ورزشی و گستردگی آن، یکپارچه سازی ورزش تنها از طریق تشکیل وزارتخانه صورت نخواهد گرفت و تأسیس وزارت ورزش نه تنها قادر به حل این مسئله نخواهد بود، بلکه باعث افزایش مشکلات - با توجه به فعالیت های مختلف و اماکن ورزشی در سایر دستگاه ها و ارگان ها مانند پادگان ها، مدارس، دانشگاه ها و ... - خواهد شد. بنابراین بهتر است به جای ایجاد وزارتخانه، نسبت به اصلاح و تدوین قوانین برطرف کننده مشکلات اقدام شود.

۱۵. با تدوین سیاست ها و استراتژی های مناسب و نیز طراحی شیوه مناسب اجرای برنامه های پنج ساله، این امکان ایجاد خواهد شد تا اهداف مورد نظر در ورزش و نیز جوانان تحقق یابد و زمینه نظارت بیشتر نمایندگان مجلس نیز فراهم شود که در این صورت نیازی به ایجاد وزارت ورزش و جوانان نیست.

۱۶. ایجاد وزارت ورزش با جهت گیری و سیاست های برنامه چهارم توسعه در زمینه کاهش تصدیگری دولت مغایر است و در عمل تصدیگری و به تبع آن هزینه ها نیز افزایش می یابد.

۱۷. تاکنون قوانین، آیین نامه ها و مقررات متعددی تدوین شده است که هزینه های محاسبه نشده ای اعم از مالی، زمانی، نیروی انسانی و ... برای تصویب و اجرای آنها صورت گرفته است و با تصویب این طرح بخش زیادی از قوانین و مقررات موجود

تغییر می یابند که نتایج این تغییرات در آستانه تدوین قانون برنامه پنجم مثبت ارزیابی نمی شود.

۱۸. ورزش یک پدیده اجتماعی بزرگ و گسترده است که اگر همه ابعاد آن - به علت تشکیل وزارتخانه - دولتی شود و دولت را مسئول موفقیت ها و شکست های ورزشی بدانیم، در حوزه های مختلف اجتماعی و سیاسی با مخاطرات و تهدیدهای احتمالی مواجه خواهیم شد که به صلاح کشور نیست.

درباره سازمان ملی جوانان

الف) دیدگاه های مثبت

۱. با توجه به آنکه در قبال وظایف و اهداف سازمان ملی جوانان و نیز انتظارات موجود، سازوکارهای اجرایی لازم وجود نداشته و امر نظارت در آن بسیار ضعیف است با ادغام این سازمان در یک وزارتخانه مرتبط این نقیصه برطرف می شود.

۲. سازمان ملی جوانان براساس ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم توسعه تشکیل شده و ضرورت آن مورد تأیید بوده است، ولی در عمل این سازمان به دلیل نداشتن سازوکارهای اجرایی و نظارتی لازم نتوانسته انتظارات را برآورده کند، لذا ادغام آن در یک وزارتخانه ضمن تأیید ضرورت وجودی آن، باعث افزایش کارایی آن شده و خدمات مؤثرتری خواهد داشت.

۳. با در نظر داشتن جمعیت جوان کشور - که حدود ۶۵ درصد آن زیر ۲۱ سال هستند - رسیدگی به امور مختلف جوانان از اهمیت ویژه ای برخوردار است و این امر

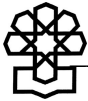

ضرورت ادغام را در قالب یک وزارتخانه بیشتر می‌کند.

۴. در حال حاضر هرچند شورای عالی جوانان سیاست‌ها را تعیین می‌کند و این سازمان در قالب معاونت رئیس‌جمهور فعالیت می‌نماید، ولی در واقع یک رابط میان دستگاه‌های مختلف در زمینه مسائل جوانان است که کارایی لازم را ندارد، در صورتی که با ایجاد وزارت جوانان، دارای تشکیلات استانی و شهرستانی خواهد شد و تحت مسئولیت وزیر و استانداران حیطة وظایف و اختیارات آن گسترش می‌یابد و می‌تواند مشکلات جوانان در سطح کشور را برطرف نماید.

۵. در حال حاضر سازمان ملی جوانان به‌عنوان یک دستگاه ستادی در کنار رئیس‌جمهور فعالیت می‌کند که در واقع عهده‌دار وظایف رئیس‌جمهور در این حوزه می‌باشد، اما با ادغام این سازمان در وزارت پیشنهادی - به دلیل استقلال بیشتر - از سویی از مسائل مستقیم مرتبط با رئیس‌جمهور کاسته شده و از طرفی عملکرد مورد نظر دولت و مجلس امکان‌پذیر خواهد شد.

۶. از آنجا که مسائل مربوط به جوانان متنوع و متکثر است، برنامه‌ریزی، سازماندهی و تدارک امور مربوط، برخورداری از تشکیلات منسجم و اختیارات اجرایی مناسب را می‌طلبد تا امکان تحقق اهداف و سیاست‌ها به وجود آید. لذا در صورت فعالیت در قالب وزارتخانه، تشکیلات مناسب ایجاد شده و از هدر رفتن امکانات جلوگیری می‌شود و این سازمان که در حال حاضر بیشتر حالت مرکز تحقیقاتی و مشاوره‌ای دارد، امکان فعالیت اجرایی گسترده‌ای را خواهد یافت.

ب) دیدگاه‌های منفی

۱. شورای عالی جوانان با توجه به نیاز کشور از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است و در همین راستا تأسیس مرکز ملی جوانان نیز در جلسه شماره ۴۱۶ مورخ ۱۳۷۶/۷/۸ شورای مزبور مورد تصویب قرار گرفته است. نظر به اینکه ساختار شورای عالی جوانان پس از تأسیس سازمان ملی جوانان همچنان به قوت خود باقی است، ابتدا باید تکلیف این ساختار که اساسنامه‌اش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد، روشن شود و سپس تصمیم‌گیری در جهت ادغام صورت گیرد.

۲. در شرح وظایف شورای عالی جوانان و سازمان ملی جوانان تکالیف عمده‌ای تعیین شده است که تجمیع آن در یک وزارتخانه هم‌عرض با سایر وزارتخانه‌ها مشکل ایجاد خواهد کرد و ضمانت اجرایی نخواهد داشت.

۳. سازمان ملی جوانان در اجرای ماده (۱۵۷) قانون برنامه سوم ایجاد شده که در آن هنگام امکان تشکیل این سازمان در قالب یک وزارتخانه و یا ادغام آن در وزارتخانه دیگر فراهم بوده است، اما قانون‌گذار بر این تشخیص بوده که ایجاد تشکیلات سازمانی به صورت فعلی و تحت نظر ریاست‌جمهوری مؤثرتر خواهد بود و ضرورتی برای تشکیل وزارتخانه وجود نداشته است که این نکته قابل تأمل می‌باشد.

۴. طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۲۸۷ مورخ ۱۳۷۱/۵/۶ اساسنامه شورای عالی جوانان به تصویب رسیده که در آن اعضای جدید شورای عالی جوانان که مرکب از ۲۲ عضو از وزرا و سازمان‌ها و نیز صاحب‌نظران (به انتخاب شورای عالی انقلاب فرهنگی) هستند، تعیین شده که نشانگر ارتباط این

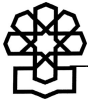
سازمان با دستگاه‌ها و سازمان‌های مختلف در امور جوانان است. لذا در قالب یک سازمان ستادی فراتر از یک وزارتخانه باید وظایف خود را سامان‌دهی کند. بنابراین در صورت ادغام در یک وزارتخانه امکان اجرای تمامی مسائل جوانان فراهم نخواهد شد.

۵. به جز برنامه اوقات فراغت جوانان که بخشی از آن به سازمان تربیت بدنی مربوط می‌شود، سایر امور مربوط به سازمان ملی جوانان مانند سامان‌دهی ازدواج، مسکن، اشتغال، ارتقای هویت ایرانی، توسعه و ارتقای مشارکت جوانان، سامان‌دهی شاخص‌های امور جوانان و مطالعات علمی و پژوهشی و همچنین تقویت تشکل‌های غیردولتی، با وزارت رفاه و نیز سازمان تربیت بدنی مرتبط نیست و در صورت تصویب طرح، مشکلاتی برای این امور ایجاد خواهد شد.

۶. در صورتی که یکی از اهداف ادغام سازمان ملی جوانان کوچک‌سازی تشکیلات دولتی و کاهش هزینه‌هاست، بهتر است مطالعه‌ای در خصوص ادغام این سازمان با سازمان‌های مرتبط صورت گیرد.

۷. چنانچه هدف طراحان طرح، نظارت مستقیم است، این امر از طریق نظارت بر احکام برنامه چهارم و نیز اعتبارات مصوب در قوانین بودجه یا اصلاح آیین‌نامه داخلی مجلس میسر خواهد شد. ضمن آنکه پاسخ‌گویی و استیضاح نیز از طریق ریاست جمهوری - در صورت وجود مسائل مهم - امکان‌پذیر بوده و لذا ضرورتی به تغییر تشکیلات سازمان ملی جوانان وجود نخواهد داشت.

۸. بهتر است به جای هرگونه تغییر تشکیلات این سازمان - در آستانه تصویب برنامه پنجم - نیازهای جوانان به طور واقعی بررسی و حسب مورد طبقه‌بندی شود و قوانین

مربوط در برنامه پنجم به همراه راهکارهای لازم به تصویب برسد تا از آن طریق سازوکارهای مناسب نیز فراهم شود.

۹. چنانچه ادغام مذکور صورت گیرد، سازمان ملی جوانان باید در قالب یک معاونت با تغییر ساختار و تنزل سطح تشکیلات و کاسته شدن از اختیارات آن عمل نماید، در حالی که در قالب یک سازمان مستقل و معاونت رئیس‌جمهور، سطح تشکیلات و اختیارات بالاتری دارد و نیز مصوبات آن از اهمیت و قدرت بیشتری برخوردار خواهد شد.

۱۰. برنامه‌ریزی در حوزه جوانان، بسیار وسیع، گسترده و پیچیده و امری کاملاً تخصصی است که از عهده یک وزارتخانه خارج می‌باشد. به خصوص آنکه وزارتخانه جدید از ادغام سه دستگاه اجرایی تشکیل خواهد شد، بنابراین ضروری است که یک سازمان مستقل با همین ترتیب، امور جوانان را سامان‌دهی کند و سازوکارهای لازم برای رفع مشکلات با تصویب قوانین جدید فراهم شود.

درباره وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

الف) دیدگاه‌های مثبت

۱. با توجه به امکان واگذاری برخی از وظایف وزارت رفاه به سایر دستگاه‌های اجرایی مانند وزارت بهداشت و سازمان تأمین اجتماعی، با ادغام این وزارت تشکیلات دولت کوچک‌تر شده و برخی وظایف مرتبط در وزارت جدید قابل اجرا است.

۲. با واگذاری برخی از وظایف به سایر دستگاه‌ها، امکان ایجاد یک وزارت برای دو سازمان مهم دیگر مورد نظر طرح (سازمان تربیت بدنی و سازمان ملی جوانان) و

سامان‌دهی آنها فراهم خواهد شد و قانون برنامه چهارم مبنی بر عدم افزایش تشکیلات دولت رعایت خواهد شد.

۳. تشکیلات وزارت رفاه در حدی نیست که به تنهایی نیازمند یک وزارتخانه مستقل باشد.
۴. ادغام وزارت رفاه با دو سازمان دیگر و ایجاد یک وزارتخانه هیچ‌گونه لطمه‌ای به اجرای وظایف آن با توجه به محدودیت این وظایف ایجاد نخواهد کرد و در مقابل هدف طراحان در جهت سامان‌دهی دو سازمان دیگر تحقق خواهد یافت. به‌خصوص آنکه برخی از وظایف قابل واگذاری است.

ب) دیدگاه‌های منفی

۱. حوزه رفاه و تأمین اجتماعی مقوله‌ای بسیار گسترده و با مخاطبان متنوع شامل کارگران، کارفرمایان، بازنشستگان، بیماران، پزشکان، نیازمندان، آسیب‌دیدگان اجتماعی، معلولان و... روبه‌رو است که در هر مورد نهادها یا سازمان‌هایی به‌صورت تخصصی کار می‌کنند. بخش عمده وظایف این دستگاه‌ها (خدمات اجتماعی، بیمه‌ای، درمانی، توان‌بخشی و...) به‌طور روزمره انجام می‌شود و درواقع هیچ‌گونه ارتباط و سنخیتی با مقوله ورزش و جوانان ندارد.

۲. بی‌شک ورزش و جوانان حوزه‌های تخصصی و خاص خود را دارند که هیچ‌یک و به‌خصوص با وظایف وزارت رفاه قابل ادغام نیستند.

۳. تأمین اجتماعی و موضوعات آن اهمیت ویژه‌ای دارد که کشورهای پیشرفته به آن توجه خاص دارند (بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های درمانی). ضمن آنکه رفاه اجتماعی نیز اهمیت زیادی دارد (حمایت‌های اجتماعی، خدمات اجتماعی، هدفمندسازی یارانه‌ها)

که ضرورت تشکیل این وزارتخانه را ایجاب کرده است و در صورت انحلال و ادغام و یا واگذاری وظایف به دستگاه‌های دیگر باعث بروز مشکلات اجتماعی می‌شود.

۴. مسائل مختلفی در ارتباط با وظایف این وزارتخانه مانند هم‌پوشانی و خلأ و احتمال تداخل وظایف، میان دستگاه‌های مرتبط با این وظایف و ضرورت همسوسازی و هماهنگ‌سازی آنها وجود دارد که طی سال‌های گذشته موجب بروز مشکلات بسیاری شده بود و باعث شد تا وزارت رفاه و تأمین اجتماعی پس از حدود پنج سال کار کارشناسی ایجاد شود. اکنون نیز ادامه فعالیت‌های این وزارتخانه با توجه به موارد مذکور به‌صورت فعلی و به منظور جلوگیری از مشکلات مشابه لازم است.

۵. در نظام‌های نوین و پیشرفته تأمین اجتماعی در جهان، ساختار چند لایه تأمین اجتماعی حاکم است که در آنها سه لایه مشخص شامل «کمک‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های تکمیلی» با سیاست‌گذاری واحد و به‌صورت تنگاتنگ با هم عمل می‌کنند. بدین معنی که سازمان‌های حمایتی، رفاهی و بیمه‌ای در قالب یک تشکیلات سازمانی با سیاست‌گذاری واحد، به عنوان یک رویکرد جدید طی دو دهه اخیر در دنیا رایج شده و موفق نیز بوده است. به همین دلیل چند پاره شدن نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و ادغام این وزارتخانه به مصلحت نیست.

۶. این وزارتخانه مقوله اصلی اجرای طرح‌های فقرزدایی و عدالت‌خواهی دولت است. (از قبیل هدفمندسازی رایانه‌ها و توزیع مجدد درآمدها) لذا با توجه به شروع این‌گونه فعالیت‌ها در دولت و برنامه‌های این وزارتخانه و از سوی دیگر عدم تجانس و هماهنگی آن با وظایف و فعالیت‌های دو سازمان دیگر مورد نظر طراحان، ادغام آن به صلاح نیست.

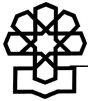

۷. تنها چهار سال از تأسیس وزارت رفاه و تأمین اجتماعی می‌گذرد و در این مدت گام‌های مؤثری در مسیر تحقق اهداف آن برداشته شده که مقدمه گام‌های بلند بعدی است و در صورت تحقق اهداف مذکور رضایت‌مندی جامعه و توسعه اجتماعی کشور و ارزیابی مثبت جهان از جمهوری اسلامی را به همراه خواهد داشت لذا باید به این وزارتخانه فرصت بیشتری در جهت رسیدن به اهداف داده شود و ادغام مورد نظر فرصت‌ها را از این وزارتخانه سلب می‌کند.

۸. ایجاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی در واقع احیای اصل ۲۹ قانون اساسی مبنی بر به رسمیت شناختن حق مردم برای برخورداری از تأمین اجتماعی و تعیین تکلیف دولت برای انجام این وظیفه است و تحقق عدالت اجتماعی را به همراه خواهد داشت ضمن آنکه در صورت عدم اجرای وظایف محوله، این امور قابل نظارت از سوی مجلس می‌باشد و پاسخ‌گویی وزیر در برابر نمایندگان را ممکن می‌سازد لذا عدم استقلال کامل به علت ادغام با دو دستگاه دیگر این جنبه را کم‌رنگ‌تر می‌کند.

مقایسه نهادهای متولی ورزش در چند کشور

مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که به‌طور کلی مقوله ورزش در کشورهای پیشرفته عموماً در دو بخش **دولتی و غیردولتی** مدیریت می‌شوند که با توجه به مشخصات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشورها با عناوین گوناگونی از قبیل وزارت ورزش، وزارت ورزش و جوانان، وزارت بهداشت، ورزش و جوانان و یا در قالب سازمان‌هایی از قبیل سازمان ورزش، سازمان تربیت بدنی و جوانان و نیز به‌صورت انجمن یا دبیرخانه و یا شورا صورت می‌گیرد. نکته قابل توجه اینکه در تمامی اشکال

مربوطه (اعم از وزارت، سازمان، انجمن و یا دبیرخانه و شورا) تکیه بر هماهنگی بین اجزا و بخش‌های گوناگون وجود دارد.

در ذیل به وضعیت ورزشی چند کشور از حیث تشکیلات مربوطه به‌صورت اختصار پرداخته می‌شود:

۱. **انگلستان:** در انگلستان «وزارت فرهنگ، رسانه و ورزش» وجود دارد. ضمن آنکه چند وزارتخانه دیگر که عبارت‌اند از: وزارت آموزش و اشتغال (در جهت ورزش مدارس) وزارت راه و مناطق (ورزش مناطق) و وزارت محیط زیست در این عرصه همکاری می‌کنند. وزارت یاد شده در جهت عمومی کردن ورزش از طریق ستاد شورای ورزش فعالیت می‌نماید و فعالیت‌های اجرایی از جمله ورزش قهرمانی از طریق نهادهای عمومی شامل فدراسیون‌ها، باشگاه‌ها و کمیته ملی المپیک که غیردولتی هستند، انجام می‌گیرد.

۲. **فرانسه:** در این کشور فعالیت‌های ورزشی به‌عهده «وزارت جوانان و ورزش» است و وزارت آموزش نیز در این زمینه همکاری دارد. این وزارت در جهت توسعه، حمایت، آموزش و عمومی کردن ورزش فعال است و اکثر وظایف خود را از طریق دفاتر محلی جوانان و ورزش به انجام می‌رساند. در بخش غیردولتی که در زمینه ورزش قهرمانی فعال است باشگاه‌ها، فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک مسئولیت دارند.

۳. **ایتالیا:** در کشور ایتالیا دفتری به نام «ارتباط با نهادهای ورزشی» که زیرمجموعه نخست‌وزیری و در سطح معاون نخست‌وزیر است، مسئولیت هدایت و نظارت ورزش برای عموم را عهده‌دار است. در بخش قهرمانی نهادهای غیردولتی

مانند کمیته المپیک، باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها فعال هستند.

۴. **اسپانیا:** در کشور اسپانیا «شورای عالی ورزش» وجود دارد که نهادی مستقل و تحت کنترل وزارت آموزش و فرهنگ است. این نهاد در عرصه ورزش عمومی فعال می‌باشد. در این کشور ۵۳ فدراسیون ورزشی، مسئولیت ورزش قهرمانی را برعهده دارند که تحت پوشش کمیته ملی المپیک هستند. ضمن آنکه باشگاه‌های خصوصی نیز در زمینه ورزش قهرمانی فعالند.

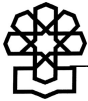
۵. **ایرلند:** در این کشور «وزارت گردشگری، ورزش و تفریحات» عهده‌دار فعالیت‌های ورزشی است. این وزارت دارای شورایی به نام شورای ورزش است و برنامه‌ریزی کلان و حمایت از توسعه ورزش به عهده این وزارت با همکاری شورای مربوطه است. در این کشور نیز ورزش قهرمانی از طریق باشگاه‌ها، فدراسیون‌ها و کمیته ملی المپیک که غیردولتی هستند، صورت می‌گیرد.

۶. **هلند:** در کشور هلند «وزارت بهداشت، رفاه و ورزش» وجود دارد که امور دولتی و حمایتی ورزش را در بعد عمومی عهده‌دار است و بخش غیردولتی مانند کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها عهده‌دار ورزش قهرمانی هستند.

۷. **سوئد:** در کشور سوئد «وزارت مدیریت عمومی» متولی امر ورزش همگانی بوده و بخش قهرمانی به عهده کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها و باشگاه‌هاست.

۸. **فنلاند:** در این کشور «وزارت آموزش» متولی ورزش همگانی نیز می‌باشد و در بخش قهرمانی نهادهای غیردولتی مانند کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها فعالند.

به طوری که ملاحظه می‌شود در اکثر کشورهای یاد شده تولید ورزش در زمینه

همگانی به صورت یکپارچه توسط دولت صورت می‌گیرد و حمایت‌های لازم دولتی برای عمومیت ورزش انجام می‌شود، ولی ورزش قهرمانی به عهده بخش خصوصی و نهادهای غیردولتی است که نقش بسیار مؤثر را در تربیت قهرمانان به عهده دارند. ضمن آنکه دستگاه متولی ورزش در کشورهای گوناگون برحسب ویژگی‌ها و نیازهای مختلف به وجود آمده‌اند تا از ورزش به بهترین صورت در جهت اهداف اصلی کشورها استفاده شود.

قوانین ناظر

۱. طبق بند «ب» ماده (۱۳۹) قانون برنامه چهارم توسعه و ایجاد وزارتخانه جدید ممنوع است. لذا تشکیل وزارت ورزش و تربیت بدنی مغایر با این قانون بوده و مجاز نیست.

۲. طبق ماده (۱۳۷) قانون برنامه چهارم توسعه، دولت موظف بوده است تا تشکیلات کلان دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌ها را متناسب با سیاست‌ها و احکام برنامه مذکور در جهت برطرف کردن اثربخشی ناقص، تعارض‌های دستگاهی و غیرکارآمد و عدم جامعیت و کفایت و... ادغام و با تجدید ساختار به صورت یک منظومه منسجم، کارآمد، فراگیر و با کفایت، اثربخش و غیرمتمرکز طراحی کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.

۳. طبق تبصره «۱۱۵» قانون مدیریت خدمات کشوری ایجاد هرگونه دستگاه اجرایی جدید موکول به تأیید شورای عالی اداری، تصویب هیئت وزیران و درنهایت تصویب مجلس شورای اسلامی است.

از آنجا که برای هر تغییر و تحولی نیاز به آسیب‌شناسی دقیق و ذکر دلایل متقاعدکننده وجود دارد و این طرح نیز با در نظر داشتن ادغام سه دستگاه اجرایی از این قاعده مستثنا نیست و همچنین با توجه به آنکه هر نوع تغییر تشکیلات دولتی، به‌ویژه تأسیس یک وزارتخانه جدید هزینه و تبعات بسیاری خواهد داشت که اگر با نگاه سیستمی بررسی نشود در سایر بخش‌ها و امور آثار زیانباری به همراه دارد، بنابراین ضروری است برای انتخاب هر روش ضمن آسیب‌شناسی کامل و دقیق و بررسی هزینه و فایده هر طرح و اقدام، به کارآمدترین و سودمندترین گزینه توجه شود.

اگرچه کوچک‌سازی دولت از اهداف برنامه چهارم توسعه است که تاکنون به صورت جدی اجرایی نشده و از سویی نهادهای مورد نظر رد این طرح مشکلات و نارسایی‌هایی دارند اما ضروری است هر نوع اصلاح در تشکیلات دولت با توجه به سند چشم‌انداز و برنامه‌های مصوب انجام گیرد تا تحولات ساختاری در مسیر رسیدن به اهداف کلان مصوب صورت گیرد و این امر دچار خدشه نشود.

در این طرح مشخص نشده که آیا سازمان تربیت بدنی، سازمان ملی جوانان و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به همین شکل و با وظایف مصوب فعلی با یکدیگر ادغام می‌شوند یا وظایف و اهداف جدیدی با توجه به وزارتخانه جدید پیشنهادی برای آنها تعریف خواهد شد، زیرا هر کدام از این دو مسیر تحلیل و طراحی متفاوتی را به دنبال دارد. با نگاهی به وظایف هر یک از سه دستگاه مذکور مشاهده می‌شود که بین این دستگاه‌ها تناسبی از حیث وظایف وجود ندارد و در صورت ادغام همواره بیگانه از یکدیگر باقی خواهند ماند.

سازمان ملی جوانان یک سازمان ستادی است که ارتباط وسیعی با سازمان‌های مرتبط با جوانان دارد. بدین صورت که وظیفه اصلی آن تقسیم کار در سطح ملی و مشخص کردن تکالیف دستگاه‌هاست، لذا این سؤال مطرح است که آیا اگر این سازمان با دستگاه‌های اجرایی مدنظر طرح ادغام شود، می‌تواند به‌کار خود ادامه دهد؟ بنابراین چنانچه ضعفی در اهداف یا عملکرد این سازمان وجود دارد باید به صورت مستقل بررسی شود و سازوکارهای لازم تعیین و مصوب شود.

ورزش نیز همین ماهیت را دارد. یعنی تنها یک سازمان در امر ورزش دخالت ندارد و سازمان تربیت بدنی وظیفه هماهنگی دستگاه‌های مختلف به‌خصوص نهادهای غیردولتی فراوانی را که ماهیت مستقل دارند، به‌عهده دارد. لذا این سؤال مطرح می‌شود که آیا تشکیل وزارتخانه جدید با وجود این دستگاه‌ها و نهادها و نیز قوانین حاکم موجود در فعالیت این حوزه خلل ایجاد نمی‌کند و مشکل اصلی ورزش برطرف می‌شود؟

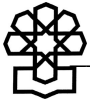
با نگاهی به وظایف وزارت رفاه و تأمین اجتماعی در ساختار نظام جامع تأمین اجتماعی (مصوب سال ۱۳۸۳) در می‌یابیم که کلیه این وظایف حاکمیتی است و لذا ضرورت دارد که در قالب یک وزارتخانه باقی بماند و قابل تفویض به سازمان‌های اجرایی نیست. همچنین می‌توان گفت با توجه به آنکه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی نوپاست و در شروع کار با مشکلات زیادی مواجه است، نمی‌توان به‌صورت قطعی در مورد امکان حذف بخشی از وظایف آن اظهار نظر کرد و از طرفی تشکیلات وزارت مذکور به قدری کوچک است که حتی در صورت حذف بخشی از وظایف آن یا واگذاری آن به وزارتخانه‌های دیگر در کوچک شدن دولت اثر جدی ندارد و ادغام آن با سازمان تربیت بدنی و سازمان ملی جوانان نیز از مشکلات نمی‌کاهد، بلکه ممکن

است مشکلات را تشدید و انجام وظایف آن را دچار تزلزل کند، بنابراین حفظ این وزارتخانه به صورت فعلی مطلوب تر است و نباید به خاطر سامان دهی دو سازمان دیگر و به دلیل ممنوع بودن ایجاد وزارت جدید، در طرح ادغام قرار گیرد. همچنین اگر اشکالاتی در وظایف و عملکرد آن هست که نیاز به تصمیم‌گیری مناسب دارد، باید به صورت مستقل مورد بررسی قرار گیرد.

از طرفی با توجه به نظرات مثبتی که در مورد این طرح وجود دارد در می‌یابیم روند رو به توسعه ورزش در کشور ایجاب می‌کند جهت جلوگیری از بروز مشکلات و موانع، حرکت‌های جدید براساس اصول و ضوابط عملی و مصوب پایه‌ریزی شود که این امر با قوانین جاری و تشکیلات فعلی ممکن نیست و از سویی ضرورت نظارت و پاسخ‌گویی نظام اجرایی در مقابل نهادهای نظارتی از جمله مجلس ایجاب می‌کند در ساختار و قوانین این حوزه تجدیدنظر شود که یکی از راهکارهایی مطرح در این زمینه ایجاد «وزارت و ورزش» است (بدون ادغام دو دستگاه دیگر در آن).

از سوی دیگر مشاهده می‌شود که در مورد امور جوانان و امور رفاهی و اجتماعی جامعه نیز نگرانی‌هایی وجود دارد، اما راه برطرف شدن این نگرانی‌ها را در ادغام این دستگاه‌ها با یکدیگر نمی‌دانند. لذا با توجه به موارد ذکر شده و نیز با عنایت به نظرات منفی درباره این طرح و وجود موانع قانونی و همچنین ضرورت کلان‌نگری در تشکیلات دولت، تصویب و اجرای این طرح و یا طراحی وزارتخانه‌های جدید مطلوب و ممکن نیست و این امر نیازمند ایجاد بسترهای قانونی با توجه به برنامه‌های کلان نظام و سند چشم‌انداز بیست‌ساله است. بنابراین ضروری است مسائل و کاستی‌های هر یک از دستگاه‌های مورد نظر در طرح به‌طور مستقل بررسی شود و چنانچه

راه حل رفع مشکلات موجود در ایجاد تغییرات ساختاری باشد، با بررسی دقیق تصمیم‌گیری شود که این تغییر ساختار برای هر یک از سه دستگاه یاد شده به چه صورت و در چه جهتی انجام پذیرد.

پیشنهادها

۱. چنانچه هدف از این طرح نظارت بیشتر مجلس شورای اسلامی بر سازمان تربیت بدنی و سازمان ملی جوانان است که در شرایط فعلی در این حوزه با محدودیت مواجه است، از آنجا که این اشکال در مورد کلیه سازمان‌های تابعه ریاست جمهوری مصداق دارد، مجلس محترم برای رفع مشکل کلی قادر خواهد بود از طریق تصویب قانون، راهکارهای اعمال نظارت بیشتر و مؤثرتر بر سازمان‌های تابعه ریاست جمهوری را تصویب کند، زیرا ریاست جمهوری، سازمان‌های تابعه دیگری هم دارد و در آینده نیز خواهد داشت که طبیعتاً نظارت بیشتر بر آنها مطلوب مجلس محترم است و تبدیل همه این سازمان‌ها به وزارتخانه ممکن نیست و باید در جهت اعمال نظارت مجلس بر این سازمان‌ها تدابیر دیگری اندیشیده شود.

۲. با توجه به اینکه براساس تبصره «۱۱۵» قانون مدیریت خدمات کشوری ایجاد هرگونه دستگاه اجرایی جدید براساس پیشنهاد دستگاه ذی‌ربط، موکول به تأیید شورای عالی اداری، تصویب هیئت وزیران و درنهایت تصویب مجلس شورای اسلامی است، بنابراین به‌منظور پرهیز از خدشه به قانون مذکور که قانون مادر در خصوص ساختار تشکیلاتی دولت می‌باشد - و اخیراً نیز به تصویب رسیده - توصیه می‌شود از تأسیس وزارتخانه جدید بدون طی مراحل مذکور خودداری شود.

منابع و مأخذ

۱. قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی.
۲. اساسنامه سازمان تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی.
۳. قانون برنامه سوم و چهارم توسعه.
۴. قانون مدیریت خدمات کشوری.
۵. قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی.
۶. اساسنامه شورای عالی جوانان مصوب ۱۳۷۱/۵/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی با اصلاحات بعدی.
۷. سند راهبرد توسعه نظام جامع تربیت بدنی و ورزش.

۳. با توجه به ممنوعیت ایجاد شده در بند «ب» ماده (۱۳۹) قانون برنامه چهارم توسعه مبنی بر جلوگیری از افزایش تشکیلات دولت، پیشنهاد می‌شود در جریان بررسی و تصویب برنامه پنجم توسعه، موضوع مورد بحث بازنگری شده و امکان نظارت قانونی و پاسخ‌گویی سازمان‌های تابعه ریاست جمهوری فراهم شود.
۴. چون طبق ماده (۱۳۷) قانون برنامه چهارم توسعه، دولت موظف بوده است تا تشکیلات کلان دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌ها را به تصویب مجلس محترم برساند، پیشنهاد می‌شود دستگاه‌های مورد نظر در قالب این تشکیلات مورد بررسی قرار گیرد و فعلاً طرح مذکور مسکوت بماند.
۵. چنانچه اصرار بر داشتن وزارت ورزش و تربیت بدنی وجود دارد، تغییر در تشکیلات این سازمان در قالب یک وزارتخانه جدید پس از تصویب قانون برنامه پنجم توسعه و در جهت داشتن ساختار تشکیلاتی مناسب برای اجرای برنامه مذکور مورد بررسی قرار گیرد.
۶. کاستی‌های موجود به منظور ایجاد سازوکارهای لازم و تصویب قوانین مورد نیاز برای سازمان ملی جوانان مورد نظر قرار گیرد و در قالب لایحه یا طرح برای تصویب به مجلس محترم تقدیم شود.
۷. وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به دلیل ممنوع بودن ایجاد وزارتخانه جدید یا با هدف جلوگیری از افزایش تشکیلات دولت و یا آزادسازی یک وزارتخانه برای ایجاد وزارت ورزش و جوانان در بحث ادغام مورد نظر قرار نگیرد و هر نوع بررسی و اتخاذ تصمیم درباره این وزارتخانه به صورت مستقل و با در نظر داشتن آن صورت پذیرد.

شماره مسلسل: ۹۴۰۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی طرح تشکیل وزارت ورزش، رفاه و جوانان

Report Title: Proposal of Sport, Welfare and Youth Ministry Constitution

نام دفا تر: مطالعات فرهنگی (گروه جوانان و تربیت بدنی)، مطالعات برنامه و بودجه، مطالعات اجتماعی و مطالعات حقوقی

تهیه و تدوین: ابوالفضل خورشیدی

همکاران: مهدی شهبازی، محمدحسن پاسوار، لمیاء رستمی، شهناز رسولی، خیرالله شهبازی، حسین تقی اکبری، طیبه نیکرفتار، لیلا زرشکن، مریم شمس و یوسف افتخاری

ناظر علمی: حسین رضی

متقاضیان: مقداد نجف‌نژاد (نماینده بابلسر و فریدون‌کنار) و حشمت‌الله فلاحت‌پیشه (نماینده اسلام آباد غرب)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آنها:

۱. وزارت ورزش (Sport Ministry)

۲. وزارت رفاه و تأمین اجتماعی (Ministry of Welfare and Social Security)

۳. سازمان تربیت بدنی (Physical Education Organization)

۴. سازمان ملی جوانان (Youth National Organization)

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷/۱۰/۸